

Мирјана Дрљевић

Нико није заборављен
и ништа се не сећамо

Драматизација:
Слободан Обрадовић

Режија:
Бојана Лaziћ

МИРЈАНА ДРЉЕВИЋ

НИКО НИЈЕ ЗАБОРАВЉЕН И НИЧЕГА СЕ НЕ СЕЋАМО

Драматизација: СЛОБОДАН ОБРАДОВИЋ
Режија: БОЈАНА ЛАЗИЋ

Мирјана Дрљевић

**НИКО НИЈЕ ЗАБОРАВЉЕН И НИЧЕГА СЕ НЕ
СЕЋАМО**

Драматизација: Слободан Обрадовић

Редитељка: Бојана Лазвић

Драматург: Димитрије Коканов

Сарадница за сценски говор:

Љиљана Мркић Поповић

Сценографкиња: Зорана Петров

Костимографкиња: Биљана Тегелтија Бојанић

Композитор и дизајнер звука:

Владимир Пејковић

Сарадник за сценски покрет: Дамјан Кецојевић

Организатор: Бошко Радоњић

Асистенткиња организатора:

Мина Милица Љубисављевић

Играју:

МАРТА - **БОРЈАНКА ЉУМОВИЋ**

ДАНИЦА - **РАДМИЛА ТОМОВИЋ**

КАТАРИНА - **АЛЕКСАНДРА ЈАНКОВИЋ**

ЛЕПА - **АНАСТАСИЈА МАЊДИЋ**

МАРТИНА МАЈКА - **СНЕАЖАНА САВИЋ**

Инспицијенткиња: Јована Поповић

Суфлерка: Анка Милић

Дизајн светла: Марко Ђорђевић

Реализација звука: Драган Стевановић Багзи

Шминка: Дубравка Бушатлија

Фотограф: Бошко Ђорђевић

Позориште Атеље 212

Сцена Мира Траиловић

Сезона 2024/25.

Премијера 15.09.2024

РАЗГОВОР СА АУТОРОМ ДРАМАТИЗАЦИЈЕ

Димитрије Коканов, драматург представе и Слободан Обрадовић, аутор драматизације

Када сам прочитао твоју драматизацију романа Мирјане Дрљевић био сам стварно узбуђен схвативши, иако сте ми редитељка и ти најавили шта је идеја и концепт, да ниси посегао за класичним алатима и приступима претварања прозе у драмски текст, али да си задржао врло јасне догађаје из романа и њих обрадио креирајући аутентичан текст за сцену. Оваквим поступком посебно си био обазрив и прецизан и у третирању језика ауторке романа што ми се чини заиста значајним. Како је изгледао твој процес читања и откључавања текста те драматизације?

Писана реч се данас, у драмском контексту, махом баш и не поштује. Дивљи је Запад. Телевизијска хиперпродукција је урадила своје. Довела је до тога да глумац, сада већ навикнут на теве пречицу, постане креатор реплике. На најбаналнијем нивоу, дође и каже: „ја сам то другачије замишљао“. Ретки су они који су спремни да размишљају шире, о целини. Не бих могао да се сложим с тим да нисам посегао за класич-

ним алатима претварања прозе у драмски текст. Не знам заправо ни шта су „класични алати“. Ја баш мислим да сам ишао „школски“. Прво, ако већ имам живог писца: ван памети је да га не консултујем, да га прескочим и да пишем нешто што ће оштетити његову замисао. Друго, драматизација је рађена према концепту, а не обрнуто. Роман Мирјане Дрљевић пружа толико инспиративних рукаваца, али сво то богатство апсолутно не може да стане у позоришну форму. Мора да се одабере редитељско/драматуршки угао посматрања и начин који ће свима чинити добро. А начин је нешто што се тражи. У неком од првих разговора са списатељицом ја сам био толико ентузијастично пун питања да ме је Мирјана дискретно замолила да не вичем. Нисам викао. Признајем само да сам био офанзиван и пријатно испрепадан. Зато што сам желео да што више њеног штива остане у игри. Да останем обазрив и прецизан у третирању ауторског писма, да ништа не дописујем, а да се суштина романа задржи. Не знам да ли се то зове откључавање.

Изазови рада на криминалистичким, детективским и трилер наративима у позоришту?

Изазов ми је сваки драматуршки рад

на неком тексту. Дакле, увек је трилер. Али у случају ове драматизације, ми не говоримо о *who done it* причи. Када читате роман, делује као да је примарно тако, али и није. Периша Перишић, који је писао поговор за роман, веома је тачно рекао да је питање много сложеније. Питање је: *зашто*, а не *ко*. И мислим да то јесте био драгоцен окидач који нам је много помогао у даљем суочавању са материјалом.

Сам наслов романа *Нико није заборављен и ничега се не сећамо* сугерише у својој формулацији тензију, конфликт сећања и потискивања, однос према прошлости. Употреба приповедања (storytelling) као сценског изражајног средства најдиректније указује управо на тај однос према нечему из прошлости - ономе што се десило и сада о њему испредамо приче.

Оног момента кад је приповедање из свог стандардног облика *причам ти причу пред спавање* прешло у *причам ти причу која ће да те разбуди*, догодила се важна промена. Данас приповедање (storytelling) није пуко ређање догађаја на мање или више узбудљив начин. То је сада жанр за себе у ком је од самог начина говорења битнији став који се заузима спрам неке теме. И ако из

фиоке сећања треба да се проговори о нечему што је на друштвено политичком нивоу променило стварност, или је мења баш сада пред нашим очима, онда приповедање постаје узбудљиво минско поље. Јер сећања су варљива. А некад су и лажна. То се односи на онај део из наслова романа „и ничега се не сећамо“. Ми смо као друштво срасли са потискивањем и гурањем ствари под тепих, пристали смо на то да будемо анестезирани. Што је исто жанр. Рекао бих, хорор.

Представа настала инсценацијом твоје драматизације романа у фокус поставља женске ликове из романа радикалније него што је то и сама ауторка понудила у роману. Гласови које са сцене чујемо су жене. Жене су те које говоре, сведоче, потврђују, расплићу и артикулишу не само своја искуства већ искуства читавог једног друштва и његове трауматичне прошлости.

Та женска линија је и у роману највидљивија. Није толико доминантна као у драматизацији али у средишту радње јесу жене. Мајке, ћерке, пријатељице, супруге, љубавнице... Редитељка и ја смо имали неколико различитих идеја о којима смо разговарали током прављења концепта али смо на крају увек долазили до закључка да је најснаж-

нија црта баш она у којој нам баш ову причу приповедају баш жене. Ја не мислим да је то радикално, пре бих рекао да је изоштрено и нежно. Иначе, Мирјана Дрљевић је својевремено написала драму која се зове „Сунцокрети“ и тамо постоји један монолог у ком се каже: „Кад мајка рикне од беса океан треба да се замрзне до самог дна, а планина да задрхти и да се распе у прах...“ Јунакиње ове представе су управо то.

Мислиш ли да је важно присуство драматизација савремене домаће прозе на позоришним сценама?

Мислим. И жао ми је што нисмо храбрији.

Драматизација је једнако креативан и слободан простор за ауторе што многи примери, попут овог твог рада потврђују. Шта ти као аутор сматраш највећим изазовима у раду на драматизацијама?

Драматизација је нека врста умишљаја. Мени је најузбудљивији тај први моменат кад видим с којим материјалом треба драматуршки да се суочим. И по питању теме и по питању обимности штива. Затим следи издвајање кључних драмских линија, оних које ће бити костур приче и покретач радње. Али и њихово константно преиспитивање. Јер оне можда јесу суштинске али то не мора

аутоматски да значи да оне диктирају и угао посматрања. Изазов ми је да неке литерарне реченице успем да пласирам као дијалогске, да их учиним драмски активним, а најтеже ми пада фаза одрицања, када одређени пасажии, ликови или ситуације, морају да буду одстрањени због сценских условности. Заправо највећи изазов приликом прављења драматизације јесте тај да простор слободе ипак буде омеђен конкретном идејом како се креативност не би претворила у стихију.

МИРЈАНА ДРЉЕВИЋ, рођена је 1971. у Београду. Ауторка је драме *Сан о Светом Петру цетињком* игране у црногорском народном позоришту и јавно читане у Народном позоришту у Београду, као и драме *Сунцокрети* извођене у Народном позоришту „Стерија“ у Вршцу.

Њен дебитантски роман *Нико није заборављен и ничега се не сећамо* победио је на првом конкурс за необјављени роман издавачке куће Воока и ушао је у најужи избор за НИНову награду за 2022. годину, као и за регионалну награду „Меша Селимовић“

Приповетком *Мој отац* освојила је прву награду за прозу на регионалном конкурс часописа Улазница за 2022. годину.

Чита, пише, живи и ради у Београду.

foto: Jana Andić

БОЈАНА ЛАЗИЋ је позоришна и радио редитељка, рођена 1977. године. Ауторка је преко 40 представа и добитница неколико позоришних награда. Њене представе су извођене на сценама театара у Србији, Македонији, Хрватској, Словенији, Албанији, Пољској, Швајцарској и Немачкој. Живи и ради у Београду.

foto: privatna arhiva

Слободан Обрадовић. Дипломирао на Факултету драмских уметности у Београду, одсек Драматургија. Објављивао позоришне текстове и критике у часописима „Театрон“, „Yellow Cab“, „ТФТ“ и „Сцена“. Добитник годишње награде Позоришта на Теразијама и позоришта Душко Радовић, Стеријине награде за најбољу позоришну критику (2012) и Стеријине награде за драматургију (2020). Као драматург, адаптатор, писац и преводилац драмских текстова сарађивао са бројним позоришним редитељима на преко четрдесет представа.

ПРОДУКЦИЈА И ТЕХНИЧКА РЕАЛИЗАЦИЈА

Организатор опреме/извођења представа: ВОЈИН БУТКОВИЋ
Помоћник директора позоришта /
Сектор технике и информационах технологија: ГОРАН МИРКОВИЋ
Графички уредник: МАРИЈА ЈЕВТИЋ

СЦЕНСКА ОПРЕМА

Кројачки радови: ЉИЉАНА МИЈАИЛОВИЋ, КОСАНА ВУЧКОВИЋ
Столарски радови: МИЛАН ЦВЕТКОВИЋ
Браварски радови: АНДРЕЈА ПЕТРОВИЋ
Асистент дизајнера-оператер: АЛЕКСАНДАР ТЕРЗИЋ
Магационер/економ: ПЕТАР ВЕЉКОВИЋ

СЦЕНСКА ТЕХНИКА

Шеф позорнице: ВУЧЕ ВУЧЕТИЋ
Помоћник шефа позорнице: МИЛОШ ЋИРИЋ
Цуг мајстор: АЛЕКСАНДАР ЂУРЂИЋ, ЗОРАН СИМИЋ, ТОМИСЛАВ РАДОСАВЉЕВИЋ
Декоратери: ДРАГАН ЋИРОВИЋ, МИЛОВАН МИЛОВАНОВИЋ, МИША МУРАТОВСКИ,
ЛУКА ВАСИЉЕВИЋ, МИЛОШ ЂОРЂЕВИЋ, НОВИЦА ЈОВАНОВИЋ, ВЕСЕЛИН ПЕТРОВИЋ,
ЛУКА ТОМИЋ, ЛАЗАР ПОПОВИЋ
Шеф транспорта: ПЕТАР БОЖАНИЋ
Транспорт: ЗОРАН ЈАНКОВИЋ, МИЛОШ ПОДИЋ, СТЕФАН МАНДИЋ
Главни реквизитер: САША ПИВАЉЕВИЋ
Реквизитери: МИЛАН РАДОВИЋ, ДЕЈАН СТОЈИЉКОВИЋ, ДРАГАНА РИСТИЋ
Главни шминкер: ДУБРАВКА БУШАТЛИЈА
Шминкер: ЈОВАНА СИМИЋ, НЕВЕНА ПЕТРОВИЋ, АНАСТАСИЈА ОТОВИЋ
Шеф гардеробе: ГРОЗДАНА СТАНОЈЕВИЋ
Гардеробери: БРАНКО ПЕТРОВИЋ, СЛОБОДАНКА ПЕТРОВИЋ, БОЈАНА ДОБРИЋ
Расвета: ДРАГАН МАСЛАРЕВИЋ, МАРКО ЂОКИЋ, ДУШКО КОВАЧЕВИЋ, МАРКО ПАВЛОВИЋ, ИГОР МИЛЕНКОВИЋ

Шеф звука: ДРАГАН СТЕВАНОВИЋ – БАГЗИ
Звук: МИРОСЛАВ ПЕТРУЉЕВИЋ, ЛИДИЈА МИРОВИЋ
Видео: СТЕФАН РАЈНИНГЕР, ИГОР НИКОЛИЋ, МАРКО РАДОЊИЋ
Дизајн плаката : ТТ9

Помоћник директора позоришта /
Сектор продукције и маркетинга: ЈЕЛЕНА ФАТИЋ
Шеф маркетинга: Јована Булатовић
Координатор комуникација: АНЂА БРСТИНА
Службеник за односе са јавношћу и маркетинг: БИЉАНА ШЕГО

Организатор програма: БОШКО РАДОЊИЋ

Драматуршкиња: ЈЕЛЕНА МИЈОВИЋ
Драматург: ДИМИТРИЈЕ КОКАНОВ

Помоћник директора позоришта /
Сектор правних и финансијско рачуноводских послова: ВЕЛИМИР БУЛИЋ

Директор позоришта: НОВИЦА АНТИЋ

ATEJE

Позорште Атеје 212
Београдска 21
www.atelje212.rs

